

Tetanusvaccinatie na een ongeval

Als iemand met een verwonding naar onze Spoedeisende Hulp komt, controleren we altijd of de patiënt nog voldoende beschermd is tegen de ziekte tetanus. Is iemand onvoldoende beschermd? Dan geven we een tetanusvaccinatie.

Tetanus is een infectieziekte die wordt veroorzaakt door een bacterie die voorkomt op de grond, in straatvuil en in de darmen van mensen en dieren (en dus in mest en ontlasting). Iemand kan besmet raken als een open wond in contact komt met deze bacterie. Iemand kan door tetanus plotseling ernstig ziek worden. Het veroorzaakt spierkrampen en verlammingen.

Meer over tetanus

Symptomen

Als de bacterie in het lichaam komt, maakt deze een gifstof aan. Deze stof komt via de zenuwen bij de hersenen. Na 2 tot 21 dagen veroorzaakt dit pijnlijke spierkrampen en verlammingen. Vaak zijn de eerste spieren die verkrampen de kauwspieren, waardoor de patiënt de mond niet meer goed open kan doen. Daarna ontstaan ook kramp-aanvallen in de rest van het lichaam. Tetanus is moeilijk te behandelen en kan een dodelijke afloop hebben.

Behandeling

De vaccinatie

Bij de vaccinatie tegen tetanus krijgt u een injectie met de stof tetanus-toxoïd. Dit is de stof die de ziekte veroorzaakt, maar dan in aangepaste vorm. U wordt daar niet ziek van, maar uw lichaam gaat wel antistoffen (afweer) aanmaken tegen tetanus. Uw lichaam heeft even de tijd nodig om die antistoffen te maken. Zo nodig krijgt u ook nog een injectie waar de antistoffen al in zitten (tetanus-immunoglobuline). Zo bent u direct beschermd. Welke injectie(s) u nodig heeft is afhankelijk van wanneer u voor het laatst bent ingeënt tegen tetanus:

- U bent korter dan 10 jaar geleden gevaccineerd.
- U bent langer dan 10 jaar geleden gevaccineerd.
- U bent nog nooit gevaccineerd tegen tetanus.

Korter dan 10 jaar geleden gevaccineerd

Als u korter dan 10 jaar geleden een volledige tetanusvaccinatie heeft gehad, dan heeft u geen nieuwe vaccinatie nodig. U bent nog voldoende beschermd tegen de tetanusbacterie.

Langer dan 10 jaar geleden gevaccineerd

Als het langer dan 10 jaar geleden is dat u bent gevaccineerd, dan krijgt u 1 vaccinatie (tetanus-toxoïd) om u voldoende bescherming te geven. U heeft nog wel eigen afweer tegen de tetanusbacterie, maar dit biedt onvoldoende bescherming.

U bent nog niet eerder gevaccineerd

Bent u een man en geboren voor 1936 of bent u een vrouw en geboren voor 1950, dan bent u mogelijk nog niet eerder gevaccineerd. In dit geval heeft u (waarschijnlijk) geen eigen afweer meer tegen de bacterie die tetanus veroorzaakt. U krijgt dan direct na uw behandeling 2 vaccinaties om u te beschermen: tetanus-immunoglobuline en tetanus-toxoïd.

Om te zorgen dat u voor langere tijd beschermd bent, haalt u bij uw huisarts of de doktersassistent nog 2 maal een herhalingsvaccinatie (tetanus-toxoïd). Hiervoor heeft u een recept meegekregen.

Bijwerkingen

Sommige mensen krijgen na de vaccinatie(s) tegen tetanus last van bijwerkingen. De volgende bijwerkingen zijn bekend:

- roodheid, pijn en/of zwelling op of rondom de prikplaats;
- koorts;
- huiduitslag;
- misselijkheid/braken;
- (heftige) overgevoeligheidsreactie: hartkloppingen, benauwdheid, zwelling van het gezicht en nek. U kunt deze symptomen krijgen als u overgevoelig bent voor thiomersal (een kwikhoudend conserveermiddel wat aan tetanus-toxoïd is toegevoegd). Overigens zijn deze overgevoeligheidsreacties heel zeldzaam.

Hevige bijwerkingen

Krijgt u zeer hevige reacties na de vaccinatie? Neem dan direct contact op met uw (dienstdoend) huisarts of met de Spoedeisende Hulp, via **T 088 320 33 00**.

Zwangerschap en borstvoeding

Tetanusvaccinaties hebben voor zover bekend geen nadelige gevolgen voor ongeboren kind of zuigeling. U kunt zich dus gerust tegen tetanus laten inenten als u zwanger bent of borstvoeding geeft.

Tetanus voorkomen

In Nederland worden in principe alle kinderen ingeënt tegen tetanus via DTP-/DKTP-injecties. De laatste inenting gebeurt op de leeftijd van 9 jaar. Het kind is dan beschermd tegen tetanus. Deze bescherming is echter niet levenslang. Na een aantal jaar moet de vaccinatie geheel of gedeeltelijk worden herhaald om voldoende beschermd te zijn tegen de bacterie.

Dit gebeurt niet standaard, maar alleen als u risico heeft gelopen om tetanus te krijgen, bijvoorbeeld als u een verwonding heeft opgelopen op straat of bij een beet van een dier. Opnieuw inenten kan ook verstandig zijn als:

- u regelmatig in aanraking komt met aarde of dieren;
- u een meer dan gemiddelde kans op verwonding heeft (bijvoorbeeld door uw werk);
- u buiten Europa op vakantie gaat.

Schema tetanusvaccinatie

Als u deze informatie uitprint, kunt u hieronder opschrijven op welke datum u gevaccineerd bent.

- Datum tetanus-immunoglobuline +tetanus-toxoïd: __ - __ - ____
- Datum 1e herhaling tetanus-toxoïd *: __ - __ - ____
- Datum 2e herhaling tetanus-toxoïd *: __ - __ - ____

* Voor de herhalingsvaccinatie gaat u naar uw huisarts of doktersassistent.

U heeft op de Spoedeisende Hulp een recept voor de vaccins gekregen. Voorafgaand aan uw bezoek aan de huisarts, haalt u het vaccin op bij de apotheek. U neemt het vaccin mee naar de huisarts. Informeer bij uw huisartsenpraktijk of u een afspraak moet maken voor het toedienen van een vaccinatie.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Spoedeisende Geneeskunde (<https://www.antoniuziekenhuis.nl/spoedeisende-geneeskunde>)

Contact Spoedeisende Geneeskunde

T 088 320 33 00